

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " " 2 "
15 " " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
administracije in ekspedicija na
glavni trg h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.,
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dan pošiljanja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolinem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Dr. Francišek Palacky.

Kraljeva Praga in za njo druga češka mesta so 14. t. m. s posebnimi slavnostmi slavili rojstni dan svojega očeta Palackega. To storiti je češki narod dolžen Palackemu. Vse svoje življenje je posvetil Palacky službam svojega naroda, bil mu je skozi vse svoje življenje veren, nevstrašljiv in nepremagljiv branitelj. Ko so najblažji sinovi češki, kakor Dobrovsky, plakali nad narodom svojim, češ, da je že po njem in prijatelji si že naprej delili plen, Palacki ni obupal, on je poznal svoj narod, vedel je, da je v njem še dovolj životne moči, narod je bil le duševno gladen, vedel je, da kedar ga nasiti omika vabeča ga k sebi z ljubeznivimi zvuki govora od očetov svojih podedovanega, da se tedaj zopet razvname ta njegova moč, da potem dospe k novemu, znanstvenemu političnemu življenju. Pomenljive so besede, ki jih je dejal Dobrovskemu: „Če bomo vsi tako delali, potem se ve, da mora poginiti narod naš; jaz vsaj, naj bi bil tudi ciganskega rodu in celo njegov poslednji potomec, bi si še štel v dolžnost, delati po svoji moči na to, da vsaj časten spomin po njem ostane v zgodovini človeški.“

Ali Palacky ni bil korenjak le v besedah, temveč tudi v dejanji. Ni je niti jedine reči v znanstvenem in političnem življenju naroda češkega, ktere bi se Palacky ne bil živo vdeležil, glavno delo njegovo pa je in ostane zgodovina svojega naroda. Z mravlinčjim trudom je preštudiral vse arhive, razsvetljujoče zgodovino češko in iz teh raznovrstnih vesti je sestavil svojemu narodu prekrasno podobo, ki jasno dokazuje resnico, da tudi mali narod zamore velike reči stvoriti, če se le navdah-

njen s prelepo idejo složno za vse lepo, za vse dobro, za vse pravo bojuje. To delo je stalne cene in Palacky se dostojno vsporedi najslavnejšim zgodovinarjem vseh narodov.

Poleg literarnega življenja se je vdeležil Palacky vseh političnih vprašanj. Mrtva tišina, gospodujoča za Metternichovega absolutizma v Avstriji, je jela presedati narodom avstrijskim, kar l. 1848 napoči revolucija francoska, ki je zapletla v svoj vrtnec vso srednjo Evropo. Avstrija, ki je zamudila vvesti času primerneje vstavo, je zadrževala v svojih najglobljih podlagah. Nemce je vleklo tje v Nemčijo, Madjari so sanjarili o novi veliki državi Arpadovi, in ko sta oba ta naroda povstala proti vladajočemu domu, tedaj so bili Slovani, ki so zanj zavihteli orožje proti prevratnim življenjem, nemškemu in madjarskemu. Prišlo je povabilo iz Frankobroda, naj bi se Čehi vdeležili vstavnih obravnav za državo nemško, toda Palacky zavrne takovo ponubo in pri tej priložnosti izgovori znamenite besede: „Če bi ne bilo Avstrije, morali bi jo sezidati.“ Poleg nagleda Palackega mora to biti država, ki bi enokomerno skrbela za razvitek duševnih zmožnosti narodov v njej vmesteni in za njih gmočno blagostanje, kar je zopet le mogoče na poti prave enakopravnosti, kakor je to razložil Palacky v svojem spisu „ideja avstrijske države.“

Palacky je pa zraven tega tudi trezen mislec, ki si je na podlagi zgodovine raznih narodov pridobil prepričanje, da tudi najlepša ustava in najlepši zakoni narodu ne koristijo, če niso vzrastli na narodnih tleh, zato je imel Palacky historično pravo najbolj v čislju, ter priporočal federalizem.

Prej nego so bila prva vstavna dela končana, je nastala reakcija, ki se je spremenila

v bujni centralizem Bachov. Zaradi njegove ljubezni do Avstrije so deli Palackega pod policijsko nadzorstvo, in še celo z zaporom se mu je grozilo. Nova doba je zasijala Avstriji z oktoberskim diplomom (20. okt.), ko so se federativna načela Palackega v principu sprejela, žalibog, da ne tudi provedla, kajti Šmerlingovi diplomati so zadušili oktoberski diplom in Avstrija je vsled tega izlegla nove ustavne boje v svojem notranjem, katerih konec še ni tako blizu. Čehi, videči, kako jih vlada tlačí, da celo v lastnem zboru nimajo besede, so nastopili pasivni vpor, kateri še zdaj razven malih izjem traje. Nekoliko častiželjnih mož je prelomilo obljubo storjeno v deklaraciji, nikdar ne vstopiti v državni zbor, dokler ima sedajno obliko, odcepili so se, da priberačijo nekoliko drobtin, padajočih z mize bogatinove ter zasejejo neslogo med narodom, zbog ktere še sedaj krvavi. Ostre besede, ki jih je spregovoril Palacky proti narodnim razkolnikom, so razvezale nasprotnikom strupene jezike, in ravno tistega Palackega, ki je posvetil vse življenje svobodi, so jeli raznašati kot nazadnjaka.

Kogar pa še ni strast preslepila, ta časti v Palackem moža, ki ga krasé vse kreposti občanske, zatoraj mu kličemo z dna srca: „Naj živi še dolgo let naš oče Palacky!“ („Slovanske Listy“)

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. junija.

Avstrijske dežele.

Razprave o colni in kupčijski pogodbi med našo in ogersko vlado se ne vrše tako gladko kakor se je mislilo. Madjari za-

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Dalje.)

„Ali se spominjaš, kako je bilo ime možakom.“

„Samo dve imeni ste mi ostali v spominu; enemu, menda oskrbniku, reklo se je Natan, enemu pa Sihar. Takoj prvi dan so me prijeli. Jonadab stopi pred mé, v levici kos pergamenta, v desnici pa bodalo. „Nu!“ zapretel mi je, „sedaj izvoli: ali smrt svojej deci, ali podpiši to pismo“. Vsa prepadena sem prišla list in se na prvi pogled prepričala, da se bom s svojim podpisom odpovedala vsemu premoženju, kar ga že imam in kar ga še bodem prejela. Nisem se upala protiviti, raje sem podpisala. „Nu, sedaj sva ločena“, omenil je Jonadab in potegnil list iz roke. Vzeli so mi tudi oba otroka vkljub milim mojim proš-

njam in joku, mene pa so povezali in pripeljali le-sem, ter me kot noro zapili v najtesnejšo ječo. Od takrat bivam tukaj v največji siročini. Ko sem se postarala, dali so mi več prostosti, sedaj smem vsaj po dvorišču hoditi.“

„Zakaj pa nisi ljudi klicala na pomoč? Ali se tvoj brat Hanani nič ni potezal za-te?“

„Nisem ga videla več od takrat, ko so me odpeljali z doma, tudi ne Jonadaba, da-si je predstojnik tej hiši, kakor se govori.“

Tribun je natihome nekaj se pomenil s svojim tovarišem, starki pa rekel za slovo: „Noema, tvoja nesreča naju zelo boli, in tvoja zadeva se mora natanko preiskati. Sedaj le še potrpi, ali poveljniku grajskemu hočeva naročiti za boljše postrežbo.“

Do sedaj se še nikdo ni tako lepo razgovarjal z nesrečno ženo, odkar je sedela v ječi, zato se je ginjenega srca vrgla pred Lucija in Avrelijana, da pokaže svojo hvaležnost. Vojaka sta naročila oskrbnikom, naj bolje skrbé za nedolžno in staro jetnico. Ko so se jima rane pocelile, zapustila sta Tirzo in se

vrnila k legijam, ktere so se pod načelnštvom Vespazijana in njegovega sina Tita na Judovsko pomikale. —

Pogledimo, kako so se zasuknile homatije, odkar se je Cestij Gal, načelnik sirski, umaknil bil iz dežele po pobitju v soteskah. Skoraj ravno oni čas, ko je deželni glavar poslal Emilija Vokoncija v Jeruzalem preiskovat ondote zadeve, došel je bil tudi kralj Agripa, preunuk kralja Agripe silnega, v glavno mesto, da bi upokojil svoje rojake upirajoče se rimske oblasti. Njegov govor, ki ga je govoril v skupščini na gori Morias, in ktere ga je zapisal zgodovinar Jožef Flavij, priča nam, kako nasprotnih misli ste stranki bili. „Ves svet“, rekel je Agripa, „sprejema ukaze iz Italijanske zemlje, po trikrat, štirikrat več nego Judovska, in čijih stanovalci so mnogobrojni in bojnejši nego vi, drage volje slušajo rimske ukaze. Tako postavim: Briti na oddaljenih ostrovi, Traki na mrzlih svojih gorah, in vse te brzdá nekaj kohort (četa vojakov). Vsa Grška, ki je Kserks z neštevilnimi svojimi

htevajo reči, ktere se jim ne morejo privoliti. Sliši se, da naša vlada v bistvenih rečeh za dlako ne bode odjenjala. „Vsakdo mora to želeiti in zahtevati, piše Reform, in sicer ne samo zarad Cizlajtanije, ampak tudi zarad Ogerske, ktera bi s svojo razdružljivostjo sama sebe pogubila.“

Jožefa Wiesingerja, ktereга so bili unidan zasačili, češ, da je Bismarka hotel napasti, je sodnija za nedolžnega spoznala. Najbolje bi bili storili, da ga ne bi bili tožili, zlasti ne zarad goljufije, ampak k večemu, da je skušal druge k hudodelstvu zapeljati. Wiesinger je namreč obstal, da je hotel le Jezuitom nastaviti mreže, da bi jih bil potem pri knezu Bismarku počrnil. Je li to Wiesinger storil samovoljno vsled vednega hujskanja liberalnih časnikov proti Jezuitom, ali pa je bil najet in zapeljan od drugih, to pri sodnji ni prišlo na dan.

V hrvaškem saboru bilo je 14. t. m. še vse bolj viharo kakor prejšnje dni. Obravnavali so Makančev predlog o adresi do kralja. Odsek je predlagal, da naj se povdarja pravica do vseh deželnih delov trojedine kraljevine ter vladi priporoči skrbeti za to, da se vojaška granica združi s Hrvaško in tudi Dalmacija z njo zedini; Makančev predlog pa naj se zavrže. Poslanec Šram je priporočal prestopiti na dnevni red in vladi ničesa ne priporočati. Za ta predlog so glasovali poročevalec Derenčin, Živkovič, Šram, Hrvat, Vučetić pa Kukuljevič, ki je preklical svoj podpis na predlog ter Makanca hudo napadel. Makanec je zagovarjal svoj predlog ter trdil, da ni upor, če narod krono prosi, naj izpolni svoje dolžnosti proti narodu; Kukuljeviču pa, nekdanjemu privržencu februarskega patenta in sedanjemu iskrenemu prijatelju Madjarov, je očital politično nedoslednost. Kukuljevič ves razkačen je Makanca dolžil nepoštenosti, kar je zbudilo velik hrup v zbornici in na galerijah. Ko je Kukuljevič razžaljive svoje besede še enkrat ponavljal, je Makanec predsednika prosil, da naj ga brani napadov, in predsednik Krešić je Kukuljeviču vzel besedo.

Konečno je bil sprejet predlog odsekov s pristavkom Šramovim. 15. t. m. pa je sabor sklenjen in ker je potekel čas poslanstva, tudi razrušen. Kraljevo pismo pripoznava, da so si poslanci oziraje se na državno korist modro si prizadevali vtrditi državno pravne razmere med Hrvaško in Ogersko ter na ta način pomiriti razburjene duhove. Po prebranem pismu do-

neli so kralju navdušeni živio-klici, potem pa so se poslanci podali k slovesni sv. maši.

Vnanje države.

V Berlinu je 15. t. m. imela višja sodnija obravnavo o pravdi Arnimovi. Višji državni pravdnik je dokazoval, da berlinska mestna sodnija je bila kompetentna in da zatoženec je iz slabega namena pridržal vradna pisma, da tedaj zasluži 1 leto ječe. Zagovornik Dockhorn je trdil, da mestna sodnija berlinska ni imela pravice soditi Arnima in da se mora rabsodba prve sodnije ovreči, ker se cerkveno-politična pisma niso javno brala, ker se je rabsodba sodnije vpirala na dogodke, zarad kterih Arnim še tožen ni bil in da se je §. 133 kazenskega zakonika napačno razlagal. Govornik je rekel, da se Arnimu ni bilo treba bati pisma dati nazaj, ker je bil v cerkvenih rečeh z Bismarkom ene misli. Sodnija je sklenila rabsodbo objaviti 21. t. m. ob 3. uri popoldne. Arnima pri obravnavi ni bilo, ker vedno boleha.

Angleški list „Times“ zanikuje novico o zvezi angleški in ruski, ter pristavlja, da Rusiji ni treba druge zveze, razun tiste, ktere je pred 3 letmi v Berlinu sklenila. Ruski list „Golos“ pa trdi, da zveza 3 cesarjev ni več porok za ohranjenje miru, odkar se je eden zaveznikov pripravljaj na vojsko. Najbolj gotovo ne „Times“ ne „Golos“ ne vesta, kaj njihove vlade nameravate.

Iz Rima se poroča, da papež so 16. t. m. sprejeli kardinale ter na vošila kardinala Patrizia odgovorili: Sprideni ljudje skušajo zatreti verska načela, dobri ljudje pa marljivo pospešujejo dobro. Slabi tiskovini naproti stavljajo dobro, slabim šolam dobre šole. Papež so konečno izrekli kardinalom svojo zahvalo ter priporočali jim biti stanovitnim.

Bavarskega Vaterlanda vrednik dr. Sigl je stal 17. t. m. pred porotno sodnijo solnograško zarad veleizdaje. Obravnava je bila tajna.

Telegrama „Slovenca“.

Na Dunaju, 17. junija Današnja „Wiener Zeitung“ objavlja imenovanje milostljivega g. Dobrila za škofa tržaškega in dr. Haisa za škofa kraljevogrškega.

Z Dunaja, 17. junija. Danes sta nova škofa Dobrila in Hais obljubo storila nunciju, v kratkem bodo to spolnili za Ljubljano stolni prošt dr. Pogačar.

četami ni mogel prevladati, uklanja se šestim štabom rimskim. Sedem milijonov sosednjih Egipčanov posluša dve rimski legiji. Mi pa, če bomo v svojej nespameti otresali sužni jarem, ki smo ga od svojih očetov podedovali, hočemo naposled napraviti tudi dedino svojih očakov, to je: „svete postave“.

Kako malo je izdalo svarjenje in opominovanje, pričali so poznejši dogodki, kterih naj na kratko omenimo.

Ustajniška četa je nenadoma napala bila trdnjavo Masado na jugozahodu mrtvega morja ter sesekala ondotno rimsko posadko. Glas o tej moritvi provzročil je tudi v Jeruzalemu krvavo svajo med nepomirljivo in zmérno stranko, in nasledek te svaje bil je pogin polovice rimske posadke v Antonijevem gradu, druga polovica, ki se je bila umaknila v tri stolpe, pala je pozneje pri nekem navalu razkačenih Judov. Ta čas začeli so Grki neusmiljeno klati one Jude, kteri so se vračali v Cezarejo; vsled tolikih pobojev izpraznile so se vasi in mala mesta, in po poti so vse prek-

ležala nezakopana trupla. Ravno takisto se je godilo v Askalonu, Ptolomeji, in tudi v egiptскеj Aleksandriji, v kterej je grško prebivalstvo besnilo proti Judom in jih pobijalo v njih stanovališčih. Sedaj še le vzdignil se je prvomestnik sirski z močnimi četami na Jeruzalem, središče ustaje, ali kakor smo bili poprej omenili, pustil je obleganje in se vračal domu, pri kterej priliki so ga Judje zelo potolkli. Ustaja se je jela širiti po vsej deželi. Največ upliva imela je zmerna stranka, in je Jožefu Flaviju izročila Galilejo, najvažnejši predel judovske dežele na severu.

Kedar cesar Neron vidi, da se ni šaliti, izroči vrhovno poveljništvo sirske vojske Titu Flaviju Vespazijanu, izurjenemu vojaku, ki je v Antiohiji stopil na čelo vojske od raznih strani se stekajoče. Po velikej cesti od juga pripeljal je Tit, njegov sin, tudi še nekaj čet, in s to skupljeno vojsko 60.000 mož menil je prevladati beden judovski, bojno in plodno Galilejo. Ali kmalo je sprevidel, da tu ima posel z nasprotnikom, kakoršnega ni imel niti

Izvirni dopisi.

Iz Trsta, 14. junija. (Mestni zbor in § 19.) (Konec). Začenja se razgovor. Okoliški svetovalec Naber goj podpira resolucijo ter stavi predlog, naj bo magistrat dolžen z okoličani v vseh njihovih zadevah občeovati v slovenskem jeziku; predlog, ktereга je pozneje sam on nazaj vzel! Pascotini predlaga, naj se stvar izroči odboru ali posebnemu odseku v pretresovanje. V okolici izvoljeni Burgstaller obžaluje, da je prošnja tako pisana, rekoč, da društvo „Edinost“ s tem okolici več škodi, nego koristi, vendar pripoznava, da ona ni brez podlage in nasvetuje, naj se za okolico magistratovi odloki izdajajo tudi v slovenskej prestavi ter podpira Pascotinijev predlog. Okoliški svetovalec dr. Loser bi rad vedel, ali je resolucija dobro prestavljena in ni morebiti prestavljavec bil kak magistraten berič. Predsednik mu odgovori, da prošnja je bila oddana županu, ki je preskrbel prestavo, gotovo po kakem uradniku. Zloznani Hermet se opira predlogu Pascotinijevemu, rekoč, da tirjatev društva „Edinost-i“ ni, da bi se uslišala niti iz pravičnosti (!), niti iz oportunitva. To skuša dokazati s tem, da našteje več tacih krajev, kjer je več narodnosti, pa se vendar rabi le uradni jezik. Zato predlaga, naj se prestopi na dnevni red. Burgstaller podpira spet predlog Pascotinijev; Naber goj pa Hermetu nasproti našteje nekaj drugih krajev, kjer se rabi v javnem življenji več jezikov; Pascotini govori proti dnevnemu redu. Reyer predlaga, naj se prestopi na dnevni red in stvar naj se izroči odboru. Svetovalec Wittmann govori o §. 19, na ktereга se prošnja naslanja. Država je hotela pripoznati pravice vsem narodnostim, pravi on, zato da bi bil mir med njimi, ali ako bi hoteli povsod odgovarjati v vseh jezikih, nastal bi pravi Babel.

On ni sicer zato, da bi §. 19 imel veljati le za tiste narode, ki so v večini; pa če bi ga morali povsod spolnovati na tanjko, modruje g. Wittmann, morali bi vsi dunajski uradniki biti kardinali Mezzofanti. Tukaj v Trstu so le trije jeziki; laški, nemški (??) in slovenski, vendar bi bilo težko dobiti uradnikov, ki bi bili zmožni vseh treh jezikov. Slovenski jezik je star, pa njegovo slovstvo je še le pri začetku; okoličani so razdraženi, ker vidijo, da se vsaka njih prošnja odbije; jaz sem že večkrat pokazal simpatije za okoličane, vendar ne morem v vsem podpirati prošnje društva „Edinosti“ in se vjemam s predlogom Reyerjevim. Con-

na Britanskem niti na Grmanskem. Jotapata, Jopa, Tiberija, Tariheja, Gamala, in tudi Giškala, v kterej je veleval Janez, Levijev sin, odrivajoč zmérnega Jožefa, vsa ta mesta so s svojo upornostjo utrudila rimsko hrabrost. Judje so za tega delj brezozirno postopali; videli so, kako se stresa zidovje, v ktero so butali silni rimski ovni, a oni so se hladnokrvno smejali. Niso jih oplašili lomasteči naskoki rimskih čet niti bučanje tromb, niti oglušni bojni krik niti debelo kamenje, ki se je vsipalo kot toča, niti puščice, ki so frčale tako gosto, da se je kar tema delala, niti mesarsko klanje, — narodski in judovski fanatizem nadkriloval je vse te in temu slične grozovitosti. Za vsako ped zemlje so se na vso moč trdo sprijeli; krasne obale genezaretskega jezera in njegovih pritokov bile so oblite s človeško krvjo in posute s trupli palih. Ravno ta hip, ko so se Rimci pehali za Galilejo, postal je tudi Jeruzalem pozorišče zelo grozovitih bojov. — Ali ne sezajmo naprej! —

(Dalje sledi.)

s o l o praša, zakaj okoličani ne tirjajo in ne poskušajo kaj takega pri vladi in je tudi on za to, da se prestopi na dnevni red, kar priporoča še enkrat Hermet. In slavni zbor modrih in pravičnih mestnih očetov na zadnje res prestopi na dnevni red z 32 glasovi proti 7. Še enkrat poskusita o tem govoriti Wittmann in Lozar, ali lahonski kolovodje se temu ustavljajo, češ, da se stvar po §. 38 opravičnega reda šest mesecev ne sme več obravnavati, na kar se je zbor sklenil. — Poročati sem hotel o tem „Slovenca“ tako obširno, ker je reč važna in občnoslovenska; pa da ne bo vendar predolgo, naj še svoje opazke pristavim le na kratko. Iz vsega tega, kar se je godilo v trž. zboru v omenjeni seji, se vidi: 1) Kako pravični so Lahi Slovincem; še celo taki, ki se hlinijo prijatelje okoličanom — možje patriotičnega društva. 2) Kako se naši nasprotniki poslužujejo vseh zvijač, da zakrivajo krivico svojega postopanja. Tako jim je gola, če tudi ostro povedana resnica že nespodobna, na krivice drugih se sklicujejo v svoje opravičenje, ne delajo razločka med jeziki sploh in med deželnimi jeziki, kateri edini imajo pravico enakopravnosti v javnem življenju, da lahko govoré o Babelu, ki bi moral nastati, če se pravično dela, da hočejo oni presojati slovensko slovostvo itd. itd. 3) Da naši okoliški zastopniki bi bili lahko kaj boljše in krepkeje zagovarjali slovenščino v zboru. — Vendar smo Slovenci veseli, da če tudi nismo za zdaj še ničesar dosegli, so pa lahoni vsaj resnico in našo pravico slišali in da je narodnostno vprašanje v Trstu tolik hrup učinilo. V molčanji je sužnost, v stanovitnosti je zmaga.

Iz Mitweide, 14. junija. Že dolgo vam nisem nič pisal; morda ste že mislili, da me je slana pobrala ali da sem se pred poletnim solncem v senco skril. Vzrok mojega dolgega molčanja je deloma ta, ker je na političnem polju nekoliko pusto postalo, deloma pa, ker imam navado, da se rajši po prosti naravi sprehajam, kakor da bi doma puste politične liste prebiral. Posebno lahko umete, da s časnikarstvom ukvarjati se tu ni prijetno, ker vsi listi liberalne stranke le eno pišejo, kar je pa večidel še brez vsega pojma. Kar en dan spišejo in za resnico razglašajo, drugi dan zopet zanikajo, to lahko spredite iz nasledne prigodbe. „Burgsche Zeitung“ je pisala v nekem listu: „Socijalna stranka se po sklepu kongresa v Goti ne bo imenovala več social-demokratična, ampak stranka „delavcev v Nemčiji“, kar je tudi prav, saj ta stranka nima nobenega demokratičnega značaja.“ Teden pozneje pa je ravno tisti list pisal: „Program socijalistične stranke smo prebrali in zagotavljamo, da je skozi in skozi demokratičen, le škoda, da se ne bo dal popolnoma izpeljati.“ Enake opazke so imeli tudi drugi listi, kar očitno priča, da manjši listi večje le ponatiskujejo. Še bolj jasno pa kaže nasledni prigodek, da nekteri nemški vredniki manjših listov ne rabijo drugega, nego mnogo večih časnikov pa škarje. „Ch. T.“ je prinesel to-le opazko posneto od besede do besede iz nekega berlinskega lista: „Število delegiranih (Delegirte) pri socijalističnem kongresu ne znaša 129, ampak le 124, namreč Eisenacher-jeve stranke 56, Lassale-ove pa 73.“ Ta izgled ima celo veliko računsko pomoto, iz ktere lahko previdite, kako malo mislijo vredniki nekterih listov, da tako opazko večih listov brž v svoj papirni koš vtaknejo. „Ch. fr. Pr.“ se je iz tega malo norca podelala, rekši, da Adam Riese je že davno mrtev in to ravno je obžalovati, sicer bi delalce „Ch. T.“ učil v soštevanji.

Program socijalne stranke je prišel na dan in zato ga hočem bralcem „Slovenca“ ob kratkem sporočiti:

1. Splošno, tajno in obligatorično glasovanje vseh polnoletnih državljanov. Ravno ta člen obsega mnogo slabega. Po njegovi določbi prišli bi vsi volit in liberalni bogatini bi revnejše in neomikano ljudstvo podkupovali, da bi po njihovi volji volilo, in tako bi imeli samo liberalci in bogatini večino v državnem in deželnih zborih, ki bi imeli lepo priložnost nadaljevati kulturno borbo Bismarkovo. Vidi se pa tudi iz tega, kakó slabo stoji s stranko, ki zahteva demokratična (?) načela, in koliko da se njeni privrženci za-njo in njene vodje pečajo, ker se jim zdi potrebno k volitvam siliti jih. Dalje bi to bila lepa svoboda, ko bi še toliko svobode ne imeli, da bi se smeli očitnemu državnemu delovanju odtegniti. Tudi se zahteva, da bi se volilo o praznikih in nedeljah. Res so to čudni ljudje, ki povsod trdijo, da vsakemu pusté po svoji veri živeti, potem pa ravno z volitvami ljudstvo ob nedeljah od službe božje odvrtačo.

2. Postavodajalstvo pa ljudstvo. Ta člen obsega ravno tiste slabe nasledke ko prvi.

3. Splošna deželna bramba. Po tej postavi bi moral biti vsak vojak za časa vojske. Ta postava se pa speljati ne dá, ker bi take vojaške čete ne mogle meriti se s stalnimi armadami sedanjega časa, če bi jo toraj ena država vpeljala, bi jo potem druge države pohrustale, dalje bi noben ne bil prost in bi ob času vojske moralo tudi mnogo mlajših duhovnikov v boj. Tako bi moralo doma ostalo ljudstvo večkrat biti brez božje službe in marsikteri bolnik bi se brez svetih zakramentov moral preseliti v večnost.

4. Odpravo vseh izvezemnih postav tiskovnih, društvenih in zbornih, popolnoma svoboda v izraževanju svojih misli, slobodno mišljenje in preiskavanje.

Ta član ima res nekoliko dobrih idej, ali pri vpeljavi bi imele prej slabe ko dobre nasledke. Liberalci in brezverci bi se mnogo huje ustavljali duhovščini in skušali po vseh občnih zbora prekucniti državni in cerkveni red.

5) Ljudska sodišča. Ta postava bi bila v več obzirih dobra, ker bi ljudstvo zaradi goljufije in tatvine oistreje sodilo in bi se potem taka hudodelstva zmanjšala. Tudi bi take sodnije manjše stroške napravljale, ko sedanje. Na drugi strani bi pa ljudstvo večkrat v raznih zvutih špekulacijah ne moglo soditi, ker bi v tem obziru potrebne izobraženosti ne imelo.

6. Posilno šolstvo, in vse šole proste šolnine in za odgojo ima skrbeti samo vlada, odprava kršanskega nauka iz šol. Ta postava ima mnogo zavržljivega in škodljivega v sebi. Šole bi bile popolnoma v oblasti države in voditelji države bi zato skrbeli, da bi mladino na svojo stran pridobili in tako lože zatirali katoličanstvo. Krščanski nauk bi se odpravil, tako bi morali starši svoje otroke sami v veri podučevati, Davke bi morali za šole dajati in šole bi mesto da staršem v verski odgoji pomagale, jih popolnoma v tem obziru zapustile. Šole brez vsega veronauka bi pa verstva gotovo popolnoma ne opustile, ampak liberalni učitelji bi na vso moč skušali razširjati brezverstvo v imenu vednosti. Vse postave ktere zahtevajo rudečkarji, so slabe, ali ta je še slabša od vseh drugih.

Ko bi enkrat prišli nazori socijalizma v veljavo, bi ljudstvo imelo vse pravice v svojih rokah, bi se kmalo vneli vnvanji prepri in bi nastala notranja vojska, ki je vsaki državi mnogo bolj škodljiva kot vojska z drugimi

državami, kar nam očitno priča sedanja španjska država. Le to je dobro, da socijalistični nazori ne bodo nikdar dobili popolne veljave.

Zdaj, ko so socijalisti končali svoj shod, sklicujejo povsod ljudske zборе in jim važnost in delovanje tega shoda obširno razlagajo. Tu v Mitweidi smo tudi imeli 3. t. m. tak shod, pri katerem je nek socijalni agitator na vse kriplje hvalil in povzdigoval delovanje svoje stranke.

Nemški minister nauka in bogočastja Falk se prizadeva na svetlo spraviti nek brezverni katekizem (konfessionsloses Religionsbuch) in ga potem na vsih ljudskih šolah vpeljati. Take so te liberalne sove, da vedno o verski svobodi pišejo, pa sami hočeje verske resnice po svojem razlagati.

Domače novice.

V Ljubljani, 19. junija.

(*Ljublj. „Tagblatt“*) se silno huduje nad procesijami sv. leta ter pozivlja policijo, da naj jih prepove, češ, da niso postavne, ker niso redne in navadhe. „Tagblatt“ vdeležnikom daje spričevanje, da jim kraljestvo nebeško ne bo odšlo, ktero je obljubljeno revnim „v duhu“ (den Armen im Geiste.) Ko bi „Tagblatt“ ne bil reven „na duhu“ (arm am Geiste), bi pač vedel, da letošnje sveto leto je redno, ki se vsakih 25 let ponavlja, da tedaj tudi procesije med tem sv. letom so redne, toraj postavi ne nasprotne in bi ne branil ljudem vdeleževati se procesij in deležnim postati duševnih dobrot, ktere sv. cerkev v sv. letu vernikom deli.

(*Po sklepu mestnega odbora*) v Ljubljani pride II. mestna šola s 4 razredi in podrazredi iz licealnega poslopja v novo mestno šolo na Cojzovem grabnu, in I. mestna šola ali Šentjakobska šola, dosihmal v Redutu, s 4 razredi v licealno poslopje. — V Redutu bode boje 4razredna mestna dekliška šola.

(*Šolske počitnice*) bodo na mestnih šolah od 1. avg. do 15. sept. Šolsko leto traja namreč po §. 8. š. in u. z. 6 tednov, a dosihmal se to na Kranjskem ni spolnovalo.

(*„Beseda“*) bo drevi na vrtu ljubljanske čitalnice, če bo vreme ugodno. Program ostane stari, kakor smo že omenili.

(*Glasoviti ponarejevalec bankovcev.*) Pehani, je bil včeraj od porotne sodnije obsojen na 12 let težke ječe.

Razne reči.

— **Duhovske spremembe.** V gofriški škofiji: V. č. g. France Avgust Košuta, dekan v Bovci, dobil je dekanijsko taro v Ločniku. — V. č. g. Jožef Golja, vikar v Lomu, je dobil taro v Volčah. — V. č. gosp. France Sitar, farni oskrbnik na Bukovem, postal je ravno tu fajmošter. — Č. gosp. Peter Kobal, vikar v Sedlu, je imenovan za farnega oskrbnika v Bovci, in č. gosp. Janez Červ, vikar v Logeh, gre za vikarja v Sedlo. — Fara Bovec je razpisana do 10. julija.

— **V lavantinski škofiji:** Č. g. Jakob Bohinec kn. šk. duhovni svetovalec in špiritual v mariborskem semenišči je imenovan za župnika v Brašlovcih in č. g. Ferdinand Jahn za župnika v š. Miklavži pri slov. Gradci. — Č. g. Ivan Ramor je prestavljen za kaplana v š. Lovrenc v Puščavi in kaplanija v Tinjah ostane začasno izpraznjena. — Č. g. Martin Šket je stopil v začasni pokoj. — Č. g. Matej Lah, kn. šk. duhovni svetovalec in župnik vojniški je stopil v stalni pokoj in je vojniška župnija do 21. julija razpisana. — Umrl je č.

g. Jožef Lah, duhovnik v pokoji, v 60. letu starosti.

— **Razpisi učiteljskih služeb.** Na Kranjskem. V okraji ljubljanske okolice a) pri sv. Jakobu pri Savi in b) v Šent-Kocijanu pri Turjaku učit. služba, l. p. je, a) 400 gld. in b) 450 gld. in prosto stanovanje. Prošnje v 6 tednih pri dotičnih krajnih šolskih svetovalecstvih. —

— **Premembe pri učiteljstvu.** Gosp. Janez Schiller, poprej začasno, je sedaj stalno nadučitelj v Semiču; g. Janez Gantar, učitelj pri sv. Petru na Notranj., pride v Belo cerkev, in g. Šimon Punčah, iz Šent-Vida pri Zatičini, na novo šolo v Rudnik pri Ljubljani. Gosp. Anton Junec, učit. v Fari pri Kostelu, se je službi odpovedal.

— **Od Ljutomer 17. junija** se nam piše: Žetev in bratev si dobro obetamo, ker vse lepo kaže. Vreme prav prijazno vsemu. Rež je slabaja, ker je pod snegom zgnijala ter je vsled tega redka; nekteri so jo celo podorali. Bog nas varuj kakšne hude ure, kakor lani! — Iz gornjeradgonskega okraja javlja se o toči.

— **Toča je 14. t. m.** v konjiškem in slovensko-bistriškem okraju napravila strašansko škodo. Cesar so poškodovancem podarili 2000 goldinarjev ter telegrafčno ukazali, da naj se ta dar takoj razdeli.

— **Temeljnik** kamen cerkve presvete srca Jezusovega na Montmartre v Parizu bil je 16. t. m. od nadškofa pariškega blagoslovljen. Slovesnosti se je vdeležilo mnogo poslancev in brezštevilna množica vernih.

— **Za prelata benediktinskega samostana v Melku** je izvoljen č. g. Aleksander Karl, bivši fajmošter in oskrbnik v Wullersdorfu.

— **Povožen vol.** Iz Središča se nam piše: Juhe prav mastne in mesa obilo je pripravil našim ljudem črni lukamatija, ko je na sv. Vita večer v Obrežu zasačil in pobil nekoga tolstega vola, ki je bil svojih 150 gold. vreden. Naši ljudje vse premalo na živino pazijo, posebno na večer, kedar se z pašnikov čez železno cesto na dom vrača in večerni poštni vlak naglo iz Ormuža pridrdra — potem pa imajo škodo — in še moraja povrh platiti kazen.

Eksekutivne dražbe.

Na Štajarskem.

21. junija. Andrej Lipar v Siloveci, 1655 gl.
in Mart. Toplinšek v Babjembrdu, 1090 gl.
22. junija. Zapaščina Kat. Vindiš, 1090 gl.
23. junija. Jož. Čep v Stoprcah, 1713 gl.
in Matija Kosijan v Babjemvrhu, 530 gl.
25. junija. Sebastijan Knapič v Mahrenbergu 600 gl.
26. junija. Neža Kosi v Moravcih, 415 gl.
2. julija. Janez Kranj v Pobrežji, 1031 gl.

Gospodarji pozor!

Zavarovalnica „Minerva“ zavaruje po najnižji ceni proti škodi po toči za gotove premije ali pa proti menjicam.

Ravnateljstvo za slov. dežele
Janez Jereb.

Pisarna v Ljubljani na Starem
trgu hiš.-št. 155. (37—6)

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k						
	Pšenice	Rži	Jčmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa
v Ljubljani	2.30	1.60	1.30	1.05	1.45	1.30	1.35
v Kranji	2.50	1.80	1.50	0.75	1.50	1.15	1.30
v Liki	2.50	1.80	1.50	1.00	1.55	1.20	1.35
v Novomestu	2.50	2.00	1.30	1.10	1.60	1.45	1.80
v Sodražci	2.90	—	—	1.00	1.80	1.50	2.40
v Mariboru	2.10	1.85	1.70	1.05	1.55	1.30	1.85
v Ptuj	1.75	1.60	1.50	1.40	1.40	1.15	1.60
v Celji	2.35	1.80	1.55	1.15	1.75	1.50	1.70
v Celovcu	2.25	1.90	1.55	1.00	1.35	—	—
v Trstu	2.70	1.90	1.70	1.10	1.70	—	—
v Zagrebu	2.40	2.00	1.50	1.10	1.35	—	—
v Varaždinu	2.00	1.50	1.30	0.95	1.25	1.15	1.90
na Dunaju	2.80	2.00	1.50	1.17	1.55	—	—
v Peštu	2.38	1.75	1.46	1.10	1.55	—	—
v Pragi	2.60	2.10	1.75	1.30	—	—	—
v Građu	2.36	1.80	1.40	1.20	1.50	—	—

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete
Gabriel Piccolia,
lekarna v Ljubljani na dunajski cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek.

Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zobobol in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kdor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost. Vleče vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano naravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezokusno in ne slabodiršeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlcevi pulver. Nareja se s čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje s soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu pri vsih notranjih in vnašnjih prisadnih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème, je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, ktera so čisto škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajžev pulver. Izključljivo iz vegetabilčnih tvarin, posebno zdrav za kožo, kterej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Nezmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajoč se pošto proti poštnemu povzetju. (36—7)

Telegrafčne denarne cene 18. junija.

Papirna renta 70.05. — Srebrna renta 74.15. — 1860letno državno posojilo 112. — Bankine akcije 959. — Kreditne akcije 219.25 — London 111.45 — Srebro 101.60. — Ces. kr. cekini 5.26. — 20Napoleon 8.88.

Ozira vredno!

medicinsko-popularna razsodba zdravilnosti in učinke

pravega

Wilhelmovega

antiartritičnega antirevmatičnega
čaja za čiščenje krvi
po resničnih dokazih.

Le mnogi dokazi izvrstne uplivnosti zgoraj imenovanega čaja v protinskih in revmatičnih boleznih, potem pohvalni sprejem in rabljenje od velikih racionalnih zdravnikov, so nas napotili, tukaj o tem važnem sredstvu govoriti. Veliko je tistih, ki vsako leto obiskujejo žvepljene toplice, da bi tam našli zboljšanje in opočenje svojih protinskih ali revmatičnih bolezni, in v resnici se vrnejo domu kot novo ustvarjeni. Dvakrat more toraj tiste boleti, ktere omejeno premoženje ali nemoč, od svojega poklica, od svojih ločit se, izključuje, udeležiti se zdravilnosti majke narave: oni so obsojeni na vedne bolezni. V tem slučaju je tedaj, kjer se ta čaj izkaže in je zategadelj visoke vrednosti. Ta čaj ima specifično uplivnost na scavnico, pot in krv bolnikov, kar smo po kemični preiskavi scavnice in potu opazovali in more vsak na protinu in revmatizmu trpeti, ki rabi ta čaj, čudno spremembo, posebno v scavnici (ktera se že v malo dneh vedno bolj in bolj kalí in gošo kaže na dnu, v kteri so anomalne izpeljane dražje tvarine) sam opazovati, pri čemur bode ob enem veselje doživel, da bo čutil svojo bolezen vsak dan zmanjševati se in naposled celo izginiti.

Ravno tako vzroči ta čaj (vžiti, pred ko se spat gre) zburanje na koži in jako zmerno izparjenje kože, kar bolnemu vedno veliko izboljšanje dela.

Uživanje tega čaja ni nikakor neprijetno, ne nadleguje prebavljanja in pospešuje zelo pri marsikom odpiranje telesa. Toraj imamo poleg uroka, zaznamovati ta čaj ko resnično obogatitje zdravil zoper protin in revmatizem in za čiščenje krvi.

Javna zahvala

gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchenu, ki je iznašel antiartritični antirevmatični krvočistilni čaj.

Čisti krv zoper protin in revmatizem.

Ako tukaj javnost nastopim, je zategadelj, ker smatram prvič za dolžnost, gospodu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchenu, svojo iskreno zahvalo izreči za dobroto, ki mi jo je njegov krvočistilni čaj v moji revmatični bolezni izkazal in potem, da bi tudi druge, ki so ti hudi bolezni propali, na ta izvrstni čaj opozorila. Nisem v stanu, mučne bolečine, ki sem jo skozi cele tri leta pri vsaki vremenski spremembi trpeal, popisati, in kterih me niso mogla ni zdravila, ni žvepljene toplice v Baden pri Dunaji rešiti. Brez spanja valjala sem se cele noči v postelji sem ter tje, moja slast se je manjšala vidno, moj izgled se hujšal in cela telesna moč je pojemala. Po 4 tedne dogem uživanja imenovanega čaja sem bila svojih bolečin celo rešena, in sem se zdaj, ko že 6 tednov ne pijem več čaja, tudi celi telesni položaj se je zboljšal. Trdno sem prepričana, da bode vsak, ki v enakih boleznih pribeži k temu čaju, tudi iznajdnika njegovega, gospoda Franc Wilhelma, kakor jaz, blagoslovil. Z izvrstnim spoštovanjem

Grofica Butschin-Streitfeld.

soproga oberstlajntanta na Dunaji.

(18—16)

Währinger Hauptstrasse.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije **Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja** za čiščenje krvi v Neunkirchenu pri Dunaji ali v mojih časnikih navedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljen, s podokom v različnih jezikih 1. gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: v Ljubljani pri Petru Lasniku; v Kranji pri K. Šavniku; v Postojni pri Jožefu Kupferschmidu; v Novem mestu pri Dom. Ricoli-u; v Celji pri Baumbachu, lekarju, Francu Rauscherju, lekarju in Karolu Krisperju; v Mariboru pri Alois Quandestu; v Prassbergu pri Tribucu; v Beljaku pri Matevž Fürstu; v Celovcu pri C. Clementschitschu; v Gorici pri Franzonič-u lekarju; v Varaždinu pri dr. A. Halterju, lekarju.